

Από την άρθρωση στο δέρμα

Σίνια Βέργου

Δερματολόγος-Αφροδισιολόγος
Επ. Συνεργάτης Πανεπιστημιακής κλινικής
Νοσ. Α. Συγγρός

Ψωρίαση

- Χρόνια φλεγμονώδης υποτροπιάζουσα δερματοπάθεια, η οποία χαρακτηρίζεται από υφέσεις και εξάρσεις, αφορά ασθενείς με **γενετική προδιάθεση**
- κατηγοριοποιείται ανάλογα με τη **μορφή** των βλαβών και την **κατανομή τους**
- προσβάλλει κατ' εξοχήν το **δέρμα** και ενίοτε τις **αρθρώσεις, τα νύχια** και τους **βλεννογόνους**

Επιδημιολογία - Αιτιολογία

- 1-3% του πληθυσμού
- Άνδρες/γυναίκες: 1/1
- Ηλικία έναρξης:
2^η-3^η δεκαετία (τύπος I) – 75%
6^η-7^η δεκαετία της ζωής (τύπος II)

Γενετικοί παράγοντες

- 1/3 των ασθενών έχει θετικό οικογενειακό ιστορικό
- κληρονομικότητα σε 65-75% των μονοζυγωτικών διδύμων
- συσχέτιση με HLA-Cw6, -B13, -B17, -B37, -B57, -DR4, -DR7

Πολυγονιδιακή νόσος

PSORS1 → 6q

PSORS2 → 17q

PSORS3 → 4q

PSORS4 → 1q

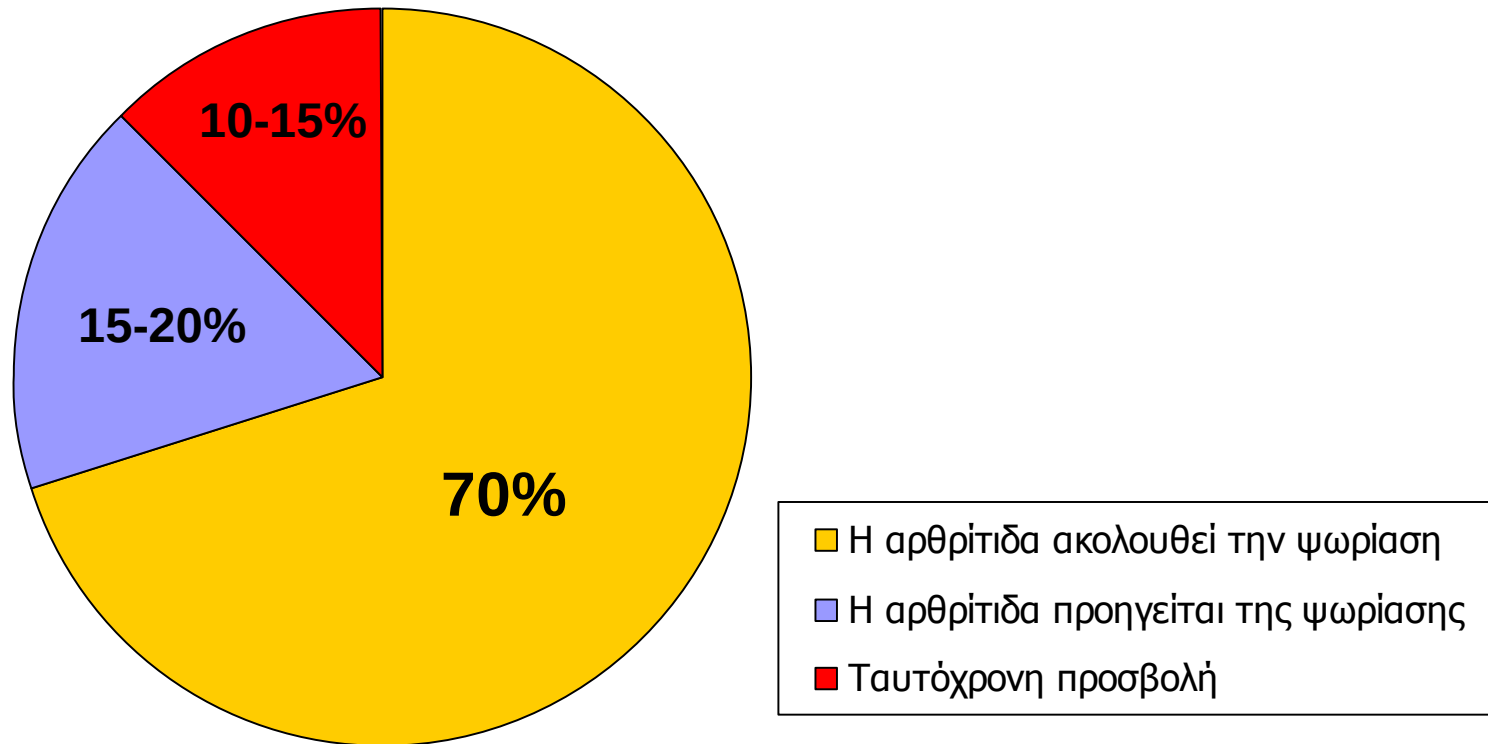
PSORS5 → 3q

PSORS6 → 19q

PSORS7 → 1q

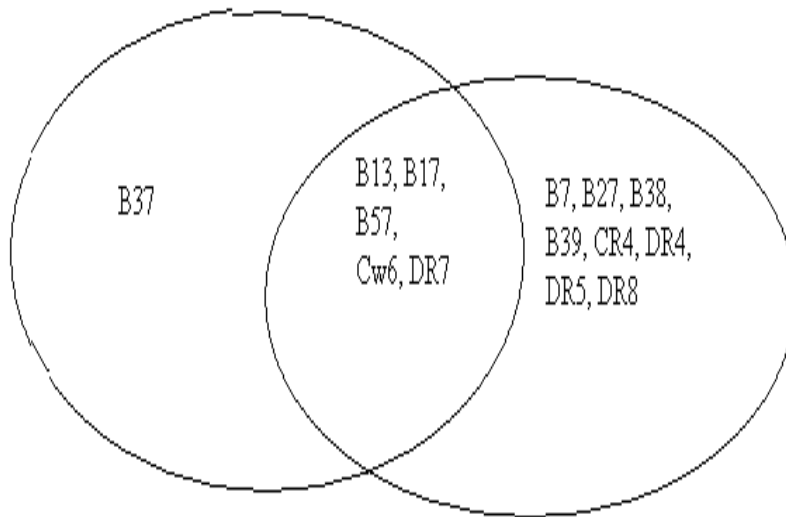
PSORS8 → 16q

Στο 70% των ασθενών η δερματική εκδήλωση προηγείται της αρθρικής

Κοινά στοιχεία PsA και Ps

HLA

Κοινές γονιδιακές θέσεις

- Πολυμορφισμός TNF (TNFa-308) → 6p
- Πολυμορφισμός IL12 (rs3212227, rs6887695) → 5q
- Πολυμορφισμός IL23R (rs7530511, rs11209026) → 1p
- Πολυμορφισμός CARD 15 → 16q

Εκλυτικοί παράγοντες ψωρίασης

- **Τραύμα** (φαινόμενο Koebner)
- **Λοιμώξεις**
  - β-αιμολυτικός στρεπτόκοκκος, HIV
- **Φάρμακα**
  - λίθιο, αναστολείς ACE, β-blockers, ανθελονοσιακά, ιντερφερόνη
  - ΜΣΑΦ, τετρακυκλίνες
- **Ψυχολογικοί παράγοντες**
- **Ορμονικοί παράγοντες** (έναρξη στην εφηβεία/εμμηνόπαυση)
- **Εποχιακοί παράγοντες** (χειμώνας/επιδείνωση, θέρος/βελτίωση)

Κλινικές μορφές ψωρίασης

➤ Συχνές μορφές

- ✓ ψωρίαση κατά πλάκας (κοινή ψωρίαση)
- ✓ σταγονοειδής ψωρίαση

➤ Σπάνιες μορφές

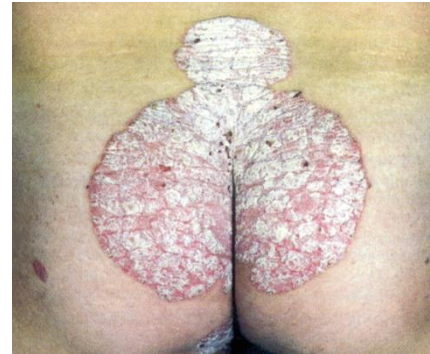
- ✓ ερυθροδερμική ψωρίαση
- ✓ φλυκταινώδης ψωρίαση

➤ Ψωρίαση με εξωδερματικές εκδηλώσεις

- ✓ αρθροπαθητική ψωρίαση

Ψωρίαση κατά πλάκες

- Καλά περιγραμμένες ερυθματώδεις πλάκες καλυπτόμενες από αργυρόχρωο λέπι
- Μέγεθος ποικίλει (1cm-10cm)
- Σχήμα κυκλικό, ωοειδές ή ακανόνιστο
- Συνήθης εντόπιση οι αγκώνες, τα γόνατα, η οσφυοϊερά χώρα και το τριχωτό της κεφαλής

Ψωρίαση κατά πλάκες

Σταγονοειδής ψωρίαση

- Μικρές σταγονοειδείς βλατίδες ή πλάκες ($\delta=0,3-1,5\text{cm}$), αρχικά με βαθύ ερυθρό χρώμα, κατόπιν καλυπτόμενες από λέπι
- Συνήθως παιδιά και νέοι
- Στα 2/3 περίπου προηγείται στρεπτοκοκκική λοίμωξη του ανώτερου αναπνευστικού
- Πρόγνωση: συνήθως καλή

Ψωρίαση παλαμών-πελμάτων

- Ερυθηματώδεις πλάκες, καλυπτόμενες από παχιά λευκά ή κίτρινα λέπια
- Παρουσία ρωγμών, όχι εξιδρωματικά στοιχεία
- Πόνος και καύσος
- Λειτουργικά προβλήματα

Φλυκταινώδης ψωρίαση παλαμών – πελμάτων

- Φλυκταινίδια με κίτρινο άσχηπτο υγρό πάνω σε ερυθματώδεις πλάκες, αρχικά στην περιοχή του θέναρος στις παλάμες και της ποδικής καμάρας στα πόδια
- Συχνές υποτροπές

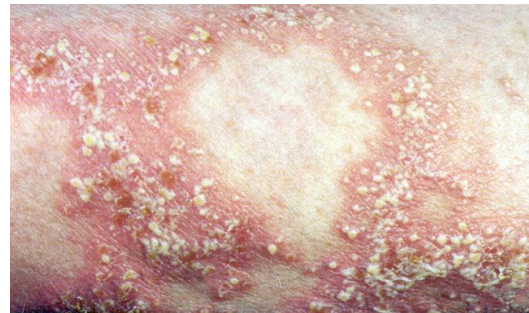

Γενικευμένη φλυκταινώδης ψωρίαση

- Συρροή φλυκταινιδίων πάνω σε ερυθρηματώδεις πλάκες
- Δέρμα φλεγμονώδες, ξηρό, έντονα ερυθρό
- Πόνος και καύσος
- Πυρετός και λευκοκυττάρωση
- SOS: ηλεκτολυτικές διαταραχές και λοιμώξεις

Αίτια

- Απότομη διακοπή στεροειδών
- Ερεθιστική τοπική θεραπεία
- Κύηση/αντισυλληπτικά
- Λοιμώξεις
- Μεταβολικές διαταραχές

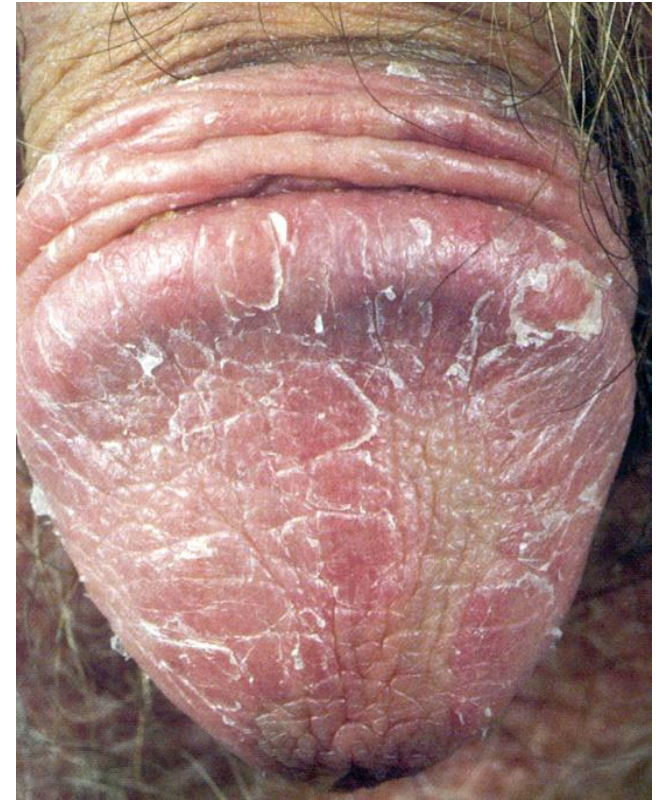
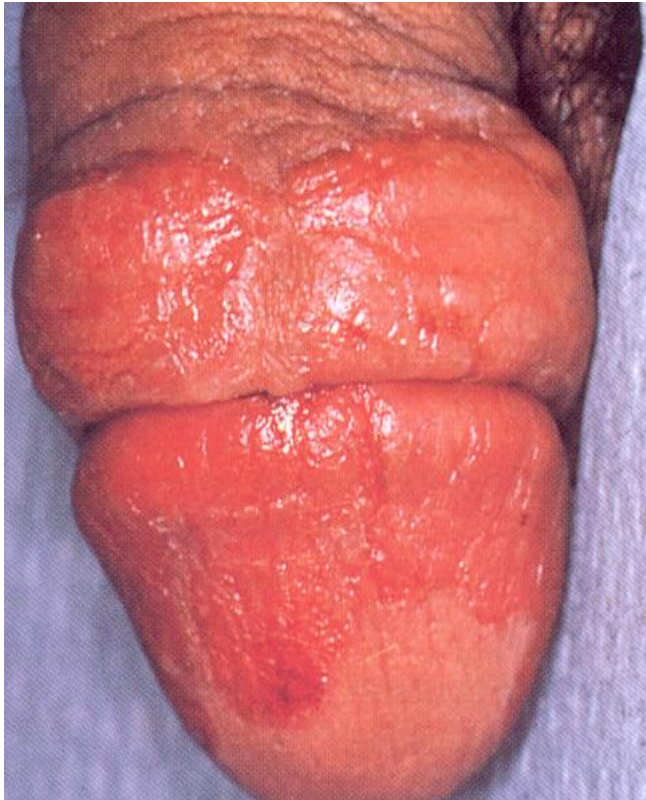
Ψωρίαση πτυχών-ανάστροφη ψωρίαση

- Ερυθηματώδεις πλάκες στις μασχαλιαίες, βουβωνικές, υπομαζικές πτυχές και στη μεσογλουτιαία πτυχή
- Απουσία απολέπισης
- Διαβρώσεις στον πυθμένα των πτυχών
- Συνηθέστερα σε παχύσαρκα άτομα

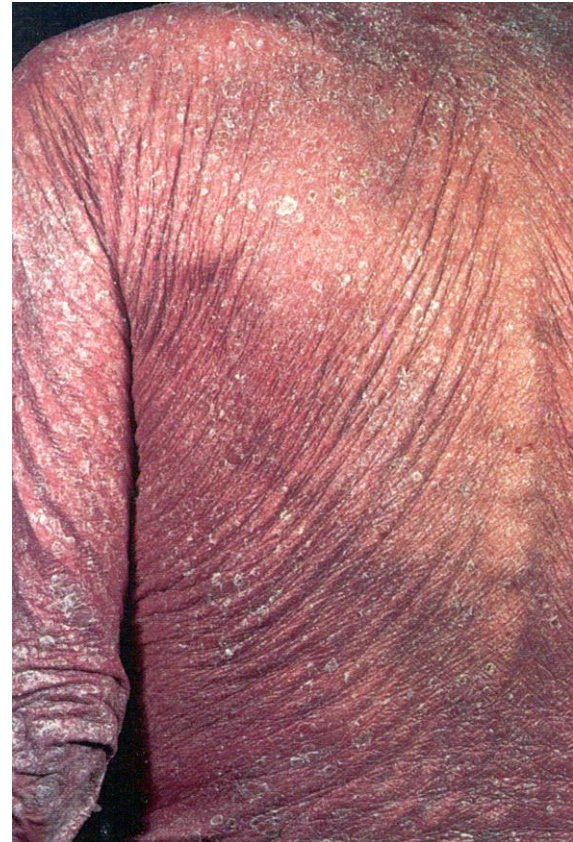

Ψωρίαση γεννητικών οργάνων

Ερυθροδερμική ψωρίαση

- Εμφάνιση εν αιθρία ή επιδείνωση μιας κοινής ψωρίασης
- Καθολική φλεγμονή του δέρματος, με βαθύ ερυθρό χρώμα, ποικίλου βαθμού απολέπιση
- Πυρετός, κακουχία, διαταραχές ηλεκτρολυτών, υπολευκωματιναιμία, αναιμία
- Αίτια: ανάλογα με αυτά της φλυκταινώδους ψωρίασης

Ψωρίαση τριχωτού κεφαλής: πρώιμη βλάβη ψωρίασης σε ασθενή με αρθρική συμμετοχή

Ψωριασική ονυχία – Επιδημιολογικά στοιχεία

- 20-60% των ασθενών που πάσχουν από ψωρίαση
- 50% ♀ 50% ♂
- 80%-90% των ασθενών με ψωριασική αρθρίτιδα
- 90% των ασθενών με ψωρίαση θα εκδηλώσουν ονυχία κατά τη διάρκεια της ζωής τους
- Η προσβολή μόνο των νυχιών είναι σπάνια (1-5%)

Ortonne JP et al. JEADV 2010 Jan;24(1):22-7.

De Berker D. Clin Exp Dermatol 2000; 25:357-362.

Ψωριασική ονυχία

27%

Μόνο άνω
άκρα

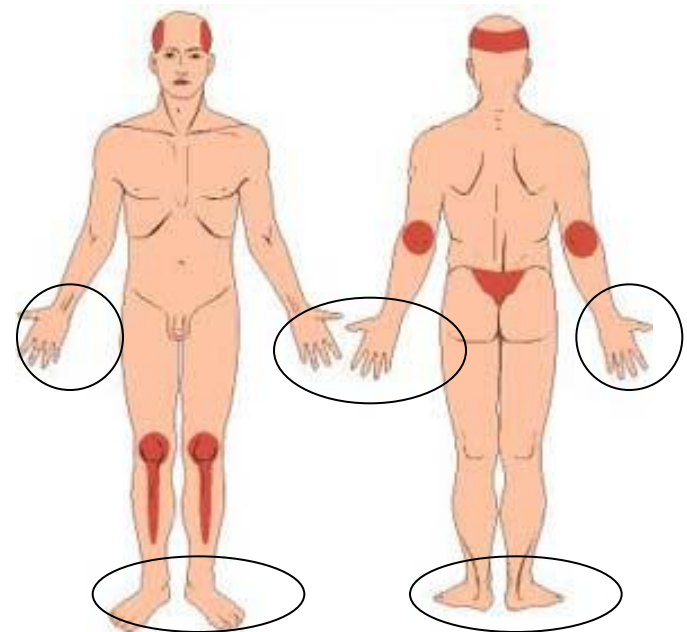

57%

Άνω & κάτω
άκρα

16%

Μόνο κάτω
άκρα

Ι ή περισσότερα νύχια

M.O > 5,9 νύχια χεριών

> 5,2 νύχια ποδιών

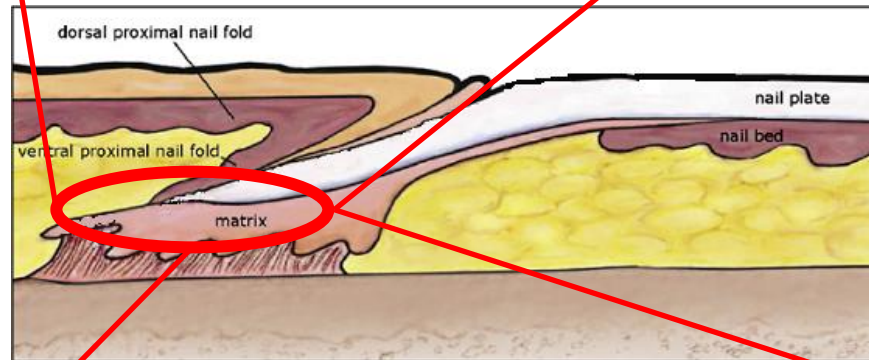

Κλινικές εκδηλώσεις

Λευκονυχία

Ονυχοδυστροφία

Ευθραστότητα

Βοθρία

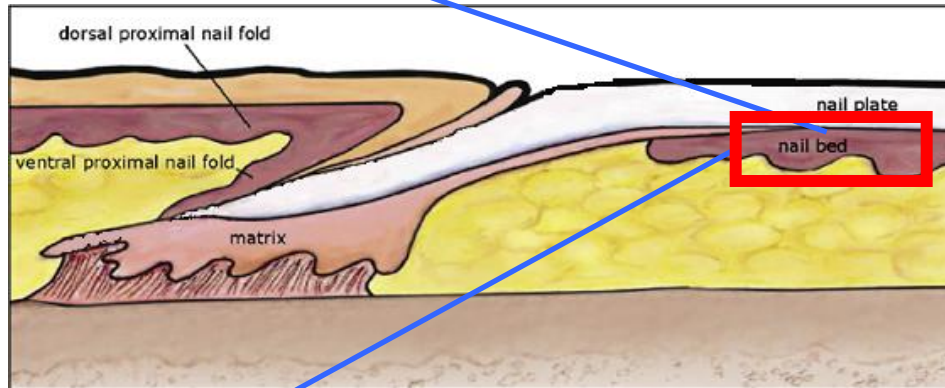

Κλινικές εκδηλώσεις

Σχισμοειδείς
αιμορραγίες

Σταγόνα ελαίου

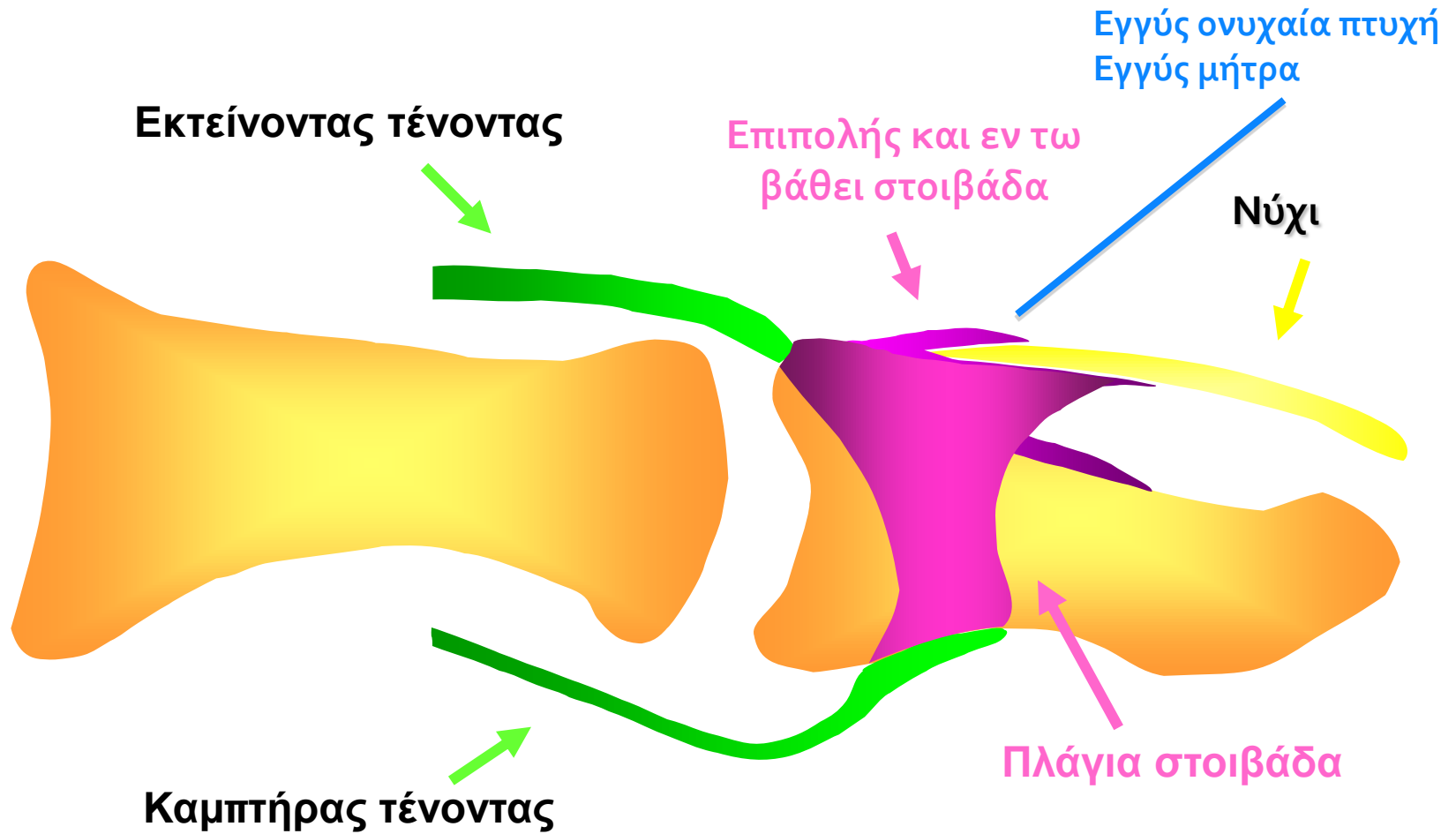
Υπονύχια
υπερκεράτωση

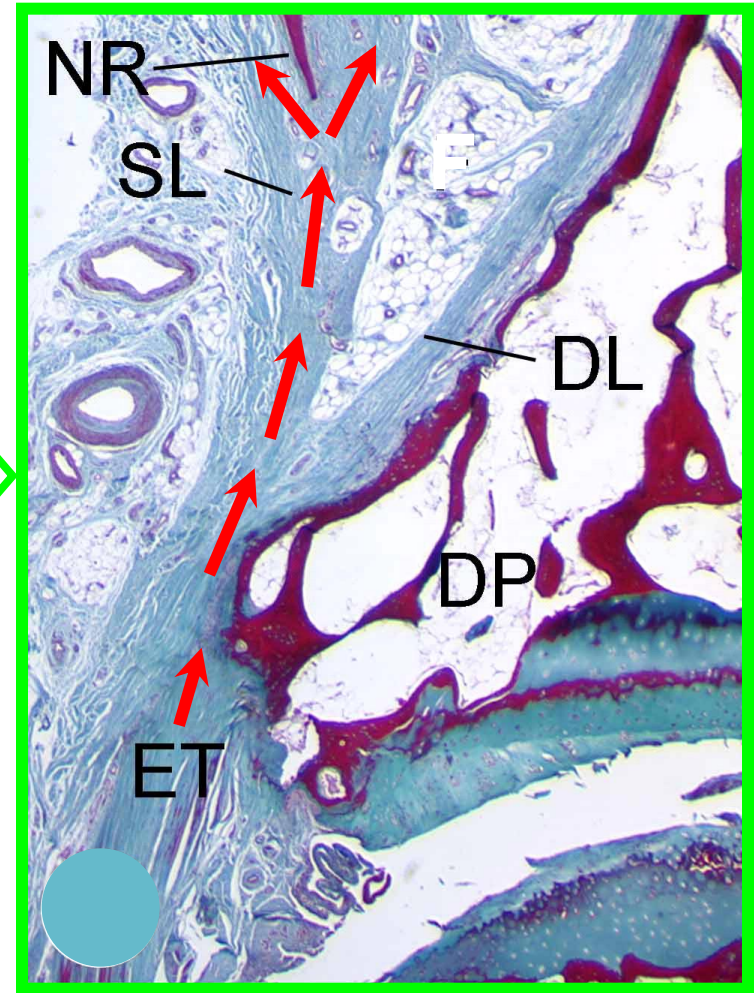
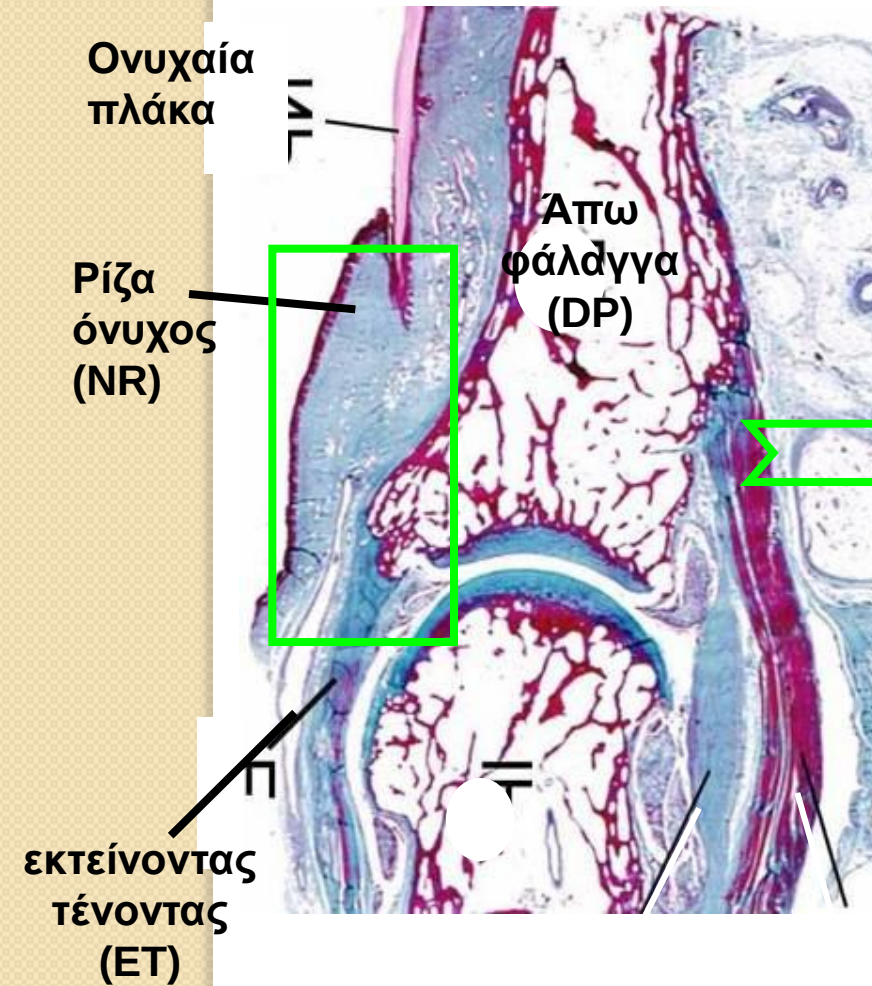
Ονυχόλυση

Το νύχι φαίνεται ότι αποτελεί συνέχεια του μυοσκελετικού συστήματος

Η σύνδεση αποκαλύπτεται μέσω ιστολογικών αναλύσεων

Tan AL et al. Rheumatology 2007;46(2):253-6.

SL: Επιπολής στοιβάδα
DL: Εν τω βάθει στοιβάδα

Σύνδεση ονυχίας και αρθρίτιδας

- Οι μικροτραυματισμοί και επακόλουθες επουλώσεις στο σημείο της ένθεσης οδηγούν σε διέγερση της εγγενούς ανοσίας και εγκατάσταση μόνιμης φλεγμονής στην ένθεση.

McGonagle, D, et al. Dermatology 2009;218:97-10

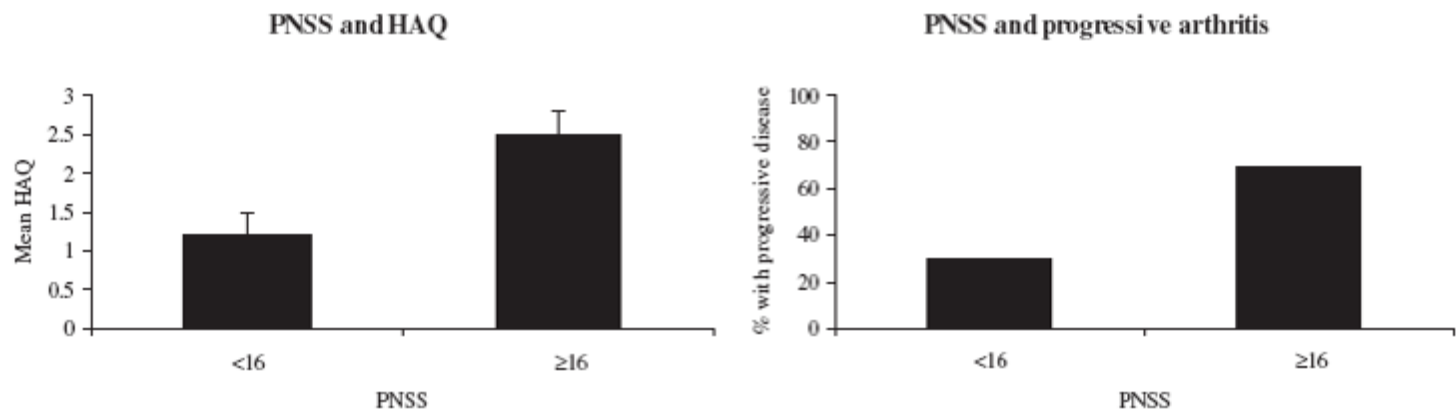
- Αν το μοντέλο αυτό της παθογένεσης έχει κάποια βάση, τότε η πρώιμη αντιμετώπιση της βαρειάς ψωριασικής ονυχίας, είναι δυνατόν να έχει ευεργετική και πρώιμη δράση στη φλεγμονώδη νόσο της ένθεσης που είναι μακροχρόνια καταστρεπτική και παραμορφωτική για την άρθρωση.

Extended report: nail disease in psoriatic arthritis—clinically important, potentially treatable and often overlooked

L. Williamson, N. Dalbeth, J. L. Dockerty, B. C. Gee¹, R. Weatherall² and B. P. Wordsworth

- 83% των ασθενών με ΨΑ είχαν ονυχία
- Μόνο το 1% έλαβε θεραπεία για την ονυχία

- Η σοβαρή ονυχία συνδέεται με την προσβολή των ΑΦΦ αρθρώσεων και την χωρίς ύφεση προοδευτικά εξελισσόμενη νόσο

Η ψωρίαση ονύχων μπορεί να αποτελεί ένδειξη αρθρικής συμμετοχής

Μελέτες για τη σχέση συμμετοχής ονύχων και αρθρικών εκδηλώσεων από τις άπω φ.φ. αρθρώσεις

Ασθενείς με ψωρίαση χωρίς συμπτωματική ψωριασική αρθρίτιδα

- Η **συχνότητα** εμφάνισης διάβρωσης των ΑΦΦ αρθρώσεων (ακτινογραφία) ήταν μεγαλύτερη στους ασθενείς με ψωρίαση ονύχων
- Η **βαρύτητα** της ψωρίασης ονύχων συσχετιζόταν με τη σοβαρότητα των διαβρώσεων στις αρθρώσεις

Ασθενείς με ΨΑ με ή χωρίς ψωριασική ονυχία

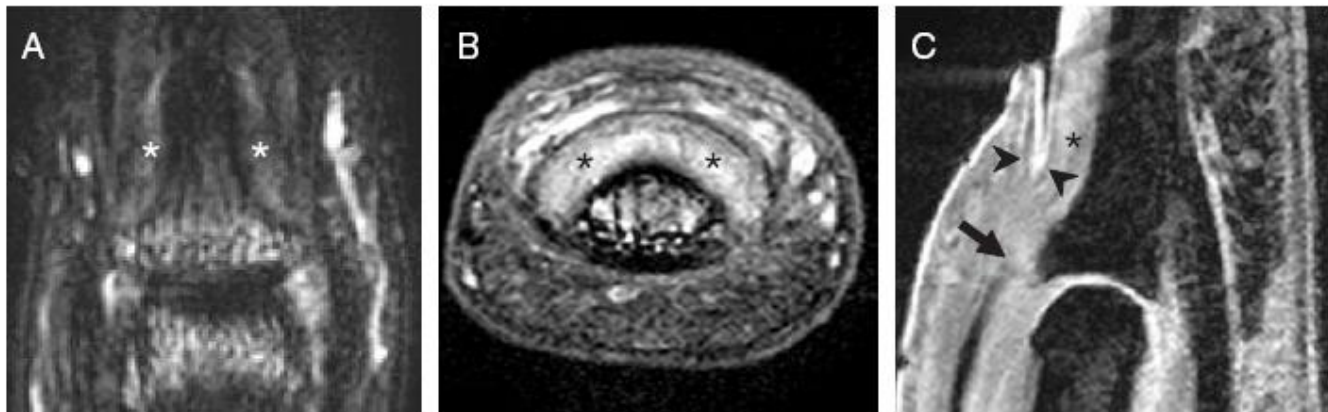
- Η απεικόνιση MRI έδειξε συμμετοχή των ΑΦΦ αρθρώσεων σχεδόν αποκλειστικά σε ασθενείς με ψωρίαση ονύχων

Serarslan G et al. Clin Rheumatol. 2007;26:1245-1247.
Scarpa R et al. J Rheumatol. 2006;33:1315-1319.

Φλεγμονή στη ΑΦΦ άρθρωση και η σχέση της με την προσβολή του νυχιού

Ιστολογικά ευρήματα και αποτελέσματα MRI

- Η αρθρική κάψα των άπω φφ. αρθρώσεων είναι στενά συνδεδεμένη με τα ανατομικά στοιχεία των ονύχων
- Η οπίσθια πρόσφυση της αρθρικής κάψας ήταν το κέντρο της φλεγμονώδους αντίδρασης με επέκταση στους παρακείμενους μαλακούς ιστούς των ονύχων, στη πλειονότητα των ασθενών με ψωριασική αρθρίτιδα

Κλινικοί δείκτες πρόβλεψης Ψωριασικής Αρθρίτιδας

Μορφές ψωρίασης σχετιζόμενες με σημαντικά υψηλότερο
κίνδυνο για ΨΑ

Προσβολή
τριχωτού
Κεφαλής

Δυστροφία Ονύχων

Βλάβες δέρματος στη
μεσογλουτιαία ή
περιπρωκτική περιοχή

CI, confidence interval; HR, hazard ratio.

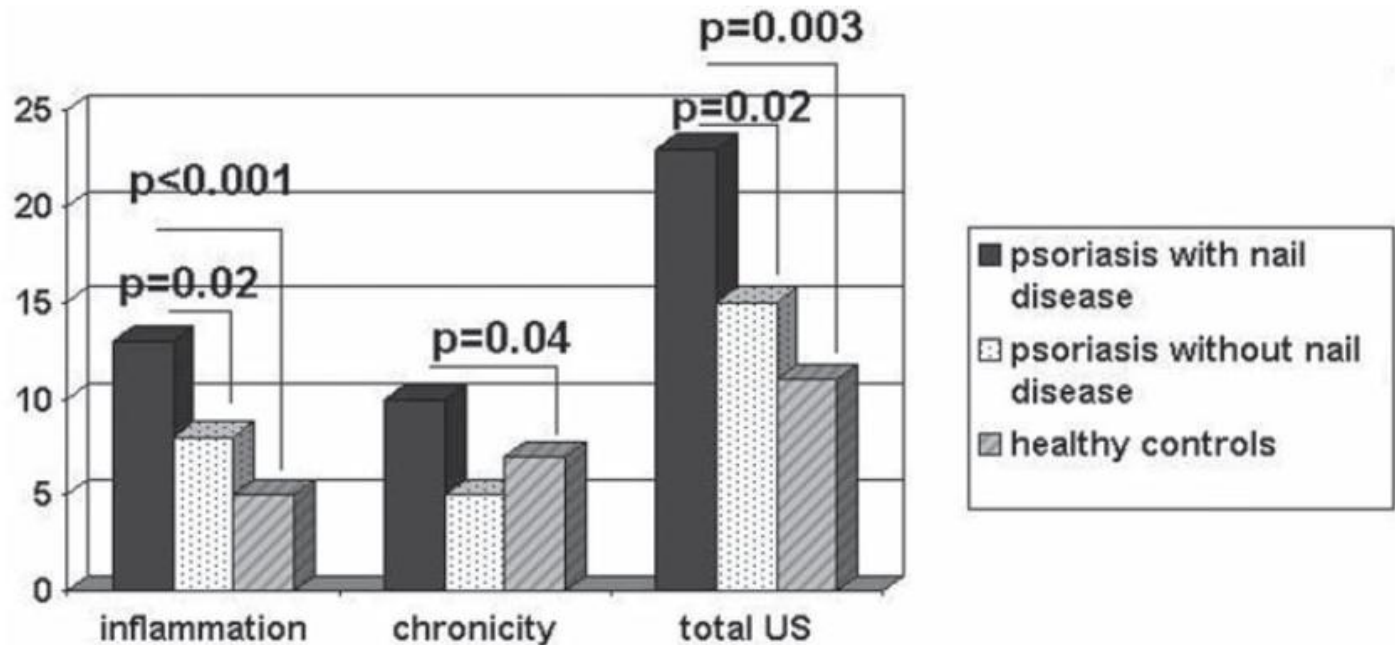
Wilson FC, et al. Arthritis Rheum. 2009;61(2);233-239.

Psoriasis patients with nail disease have a greater magnitude of underlying systemic subclinical enthesopathy than those with normal nails

Zoe R Ash,¹ Ilaria Tinazzi,² Concepción Castillo-Gallego,³ Chung Kwok,⁴ Caroline Wilson,⁴ Mark Goodfield,⁴ Paolo Gisondi,⁵ Ai Lyn Tan,¹ Helena Marzo-Ortega,¹ Paul Emery,¹ Richard J Wakefield,¹ Dennis G McGonagle,¹ Sibel Z Aydin⁶

***Ann Rheum Dis* 2012;**71**:553–556.**

Psoriatic Arthritis and Onycholysis — Results from the Cross-sectional Reykjavik Psoriatic Arthritis Study

THORVARDUR JON LOVE, JOHANN ELI GUDJONSSON, HELGI VALDIMARSSON, and BJORN GUDBJORNSSON

Journal of Rheumatology 2012; 39:7;

Table 2. Results of the multivariate logistic regression model.

	OR (95% CI)	p
Age at examination	1.02 (1.01–1.03)	< 0.001
Male	0.50 (0.36–0.71)	< 0.001
Onycholysis	2.05 (1.43–2.93)	< 0.001
Pitting	1.46 (0.97–2.21)	0.07

Onycholysis was the only type of nail change that remained associated with PsA in the multivariate analysis (OR 2.06, $p < 0.001$).

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!!